

Wanneer leefde Job en waren er toen ook dinosaurussen?

Wanneer leefde Job?

“Job is een historisch persoon; de Schrift wijst in Ezechiël 14 : 14, 20 en in Jacobus 5 : 11 op de man Job als een bekende figuur. En het begin en het eind van het boek dragen duidelijk een historisch karakter.

Hij woonde ergens in het land Uz, ten Oosten van Kanaän, van Perea dan. Ergens aan de rand van de woestijn van Arabië, waar landbouw en veeteelt mogelijk waren, waar een stad in de buurt gevonden werd, en toch de woestijn een grote rol speelde.

Geleefd heeft Job waarschijnlijk in den tijd tussen Abraham en de wetgeving op Sinaï. Er zijn onder vrienden van Job nakomelingen van Abraham. Lang nadien kan het echter niet geweest zijn, want het leven is een aartsvaderlijk leven, een leven van herdersvorsten, die de ware God nog kennen en priester in hun familie zijn.” (dr. K. Sietsma, *Het boek Job*, pagina 5).

Een van de vrienden van Job was de Temaniet Elifaz (Job 2:11). De vader van Teman heette ook Elifaz (Genesis 36:11). Deze Elifaz was een zoon van Esau en Ada (Genesis 36:10) en kan de grootvader van Jobs vriend Elifaz geweest zijn. Ada was een dochter van de Hethiet Elon en wordt in Genesis 26:34 Basemat genoemd. Esau trouwde met haar toen hij 40 jaar oud was. Dat was in 1751 v.Chr.¹ Hun zoon Elifaz kan zo'n vijf jaar later geboren zijn, dus in 1746 v.Chr., toen Esau 45 jaar oud was. Als Teman en Jobs vriend Elifaz ook geboren zijn toen hun vader 45 jaar oud was, dan zou Jobs vriend Elifaz in 1656 v.Chr. geboren zijn. Elifaz nam als eerste het woord en was daarom waarschijnlijk Jobs oudste vriend. Aangenomen dat Job iets ouder was dan Elifaz zou Job ongeveer in 1661 v.Chr. geboren kunnen zijn. Dat was de tijd dat Jakob met zijn zonen naar Egypte ging.

Volgens [Job 42:16 LXX A](#) leefde Job na zijn ellende nog 170 jaar en werd hij 248 jaar oud.² Job was dus 248 - 170 = 78 jaar toen de rampen hem overkwamen. Dat zou dan in ongeveer 1583 v.Chr. geweest moeten zijn. Dat was 7 jaar nadat Jozef was overleden. De onderdrukking van het volk Israël in Egypte was toen nog niet begonnen. Job zou op basis van deze berekeningen in 1583 – 170 = 1413 v.Chr. overleden zijn. Dat was 7 jaar vóór de intocht van de Israëlieten in Kanaän. Mozes kan het boek Job dan nog geschreven hebben.

Job had zwaar geleden, maar werd door God rijkelijk gecompenseerd. Hij kreeg van alles het dubbele (Job 42:10). Dat gold ook voor zijn levensjaren. Hij werd ruim twee keer zo oud als de 120 jaar die God in Genesis 6:3 had genoemd. Normaal gesproken zou Job als de door God bijzonder gezegende 124 jaar oud zijn geworden. Nu werd hij 248 jaar oud. Job leefde dus niet in de tijd van Abrahams voorvaders Peleg, Reü en Serug, want in die tijd was een bereikte leeftijd van 248 jaar niet uitzonderlijk hoog. Uit de klimatologische gegevens in het boek Job volgt evenmin dat Job in de ijstijd leefde (Anne Habermehl, [Job-Part 1: Did He Really Live During the Ice Age?](#)).

In de redevoeringen van Job en zijn vrienden komt nergens de naam Jahweh voor. De proloog en epiloog en de verbindende tekst bevatten die naam wel. Dit betekent dat het boek Job de authentieke verslagen van de redevoeringen van Job en zijn vrienden bevat. God sprak met Mozes van aangezicht tot aangezicht (Exodus 33:11; Numeri 7:89; 12:8) en kan hem in die gesprekken geopenbaard hebben wat er in de hemel voorafgaand aan Jobs rampspoed had plaatsgevonden. Het gebruik van de naam Jahweh in de prozaïsche gedeelten laat zien dat de God van Israël ook de God van Job en zijn vrienden is.

¹ Zie voor de genoemde jaartallen [Chronologie van Genesis en Exodus](#).

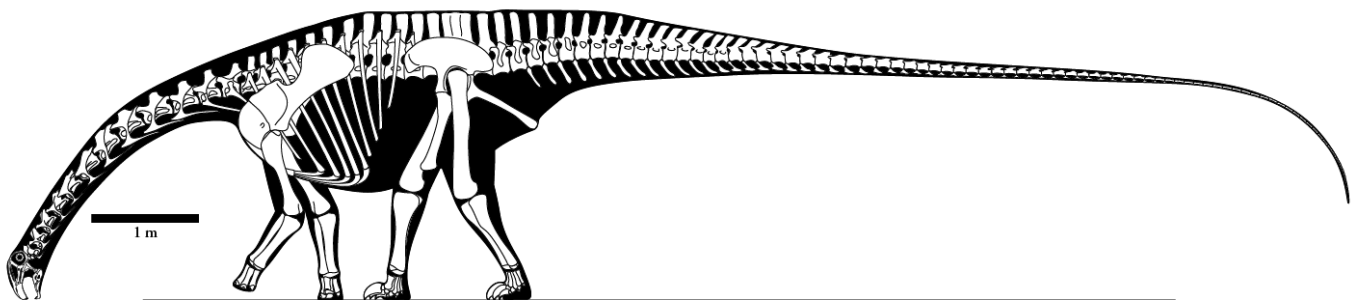
² De Codex Alexandrinus heeft hier de meest complete tekst en verdient daarom de voorkeur. In de [Masoretische Tekst](#) ontbreekt het totaal aantal levensjaren van Job. De Codex Vaticanus heeft 240 (diakosia tessarakonta) als totaal aantal jaren in plaats van 248 (diakosia tessarakonta oktoo).

De Septuaginta identificeert aan het slot Job met de Edomitische koning Jobab, die in Genesis 36:33-34 wordt genoemd. Deze identificatie behoort niet tot de oorspronkelijke tekst van het Bijbelboek Job, maar is overgenomen van een Syrisch geschrift en heeft geen historische waarde.

Welke dier was de Behemot in het boek Job?

In het boek Job komen twee uitgestorven reuzendieren voor. Het eerste dier is de *Behemot*, vaak ten onrechte als nijlpaard vertaald (Job 40:15-24). De *Behemot* is een planteneter: “Behemot eet gras, net als een koe. ... Hij eet gras dat groeit op de heuvels” (Job 40:16, 20 BGT). *Behemot* is het meervoud van *Behemah*, dat voor vee gebruikt wordt, dus voor grazende dieren. Het meervoud geeft aan dat het geen gewone grazer betreft, maar een *supergrazer*. Over welk dier heeft God het hier?

“De behemoth is niet slechts een herbivoor, maar meer specifiek een graseter: een grazend dier en niet een dier dat bladeren van bomen en struiken eet. De meeste brachiosaurussen hebben echter een gebit om takken en bladeren te eten, als giraffen. Ook lang niet alle sauropoden voldoen, maar een dier dat wel past bij deze beschrijving, is de 15 m lange [Nigersaurus](#) (behorend tot de sauropoden), gevonden in de republiek Niger in Afrika. Het vierpotige dier heeft een snuit als een stofzuigermond met honderden kleine tanden (met de afmetingen van de snijtanden van een peuter). Het dier kon uitmuntend de zachte begroeiing langs de rivieren begrazen.” (M.J. Paul | G. van den Brink | J.C. Bette (red.), *Bijbelcommentaar Ezra | Nehemia | Ester | Job*, pagina 882).

Nigersaurus taqueti Sereno, Beck, Duthiel, Larsson, Lyon, Moussa, Sadleir, Sidor, Varricchio, G. P. Wilson, & J. A. Wilson, 1999

Deze *supergrazer* “kan zijn staart rechten als een ceder” (Job 40:17 NBV).

Welk dier was de Leviathan in het boek Job?

Het tweede uitgestorven reuzendier is de *Leviathan* (Job 40:25–41:26). De Septuaginta heeft dit vertaald met *drakonta* (draak) en is daarin nagevolgd door de *Bijbel in Gewone Taal* (BGT).

“Draken waren volgens de overlevering tamelijk grote hagedisachtige dieren met een geschubde huid en ze kwamen uit eieren. ... Als we zoeken naar de oorsprong van de verhalen over draken, zijn de dinosaurussen heel logische kandidaten. ... Dinosaurussen legden eieren, zoals men dat ook over draken vertelde. Ze hadden schubben net als draken. ... Het is overduidelijk dat de vele verhalen over draken zijn geïnspireerd door dinosaurussen.” (W. Tannes, [De draak en de dinosaurus](#))

Als de Leviathan een dinosaurus is, welke is het dan? “Could the leviathan described in Job 41 be a description of a semiaquatic dinosaur like the Spinosaurus? “Who can open the doors of his face, with his terrible teeth all around?” (v. 14). “Darts are regarded as straw; he laughs at the threat of javelins. His undersides are like sharp potsherds; he spreads pointed marks in the mire” (vv. 29-30). “He leaves a shining wake behind him; one would think the deep had white hair. On earth there is nothing like him, which is made without fear” (vv. 32-33). These descriptive words indicate a large, ferocious animal that crawled or walked on the bottom of a river or shallow body of water, similar to the suggested behavior of Spinosaurus.” (Tim Clarey, [Tracking Down Leviathan](#)).

“De spinosaurus, een dinosaurussoort waarvan resten zijn gevonden in Egypte en Marokko, leefde vermoedelijk vooral in het water. Dat blijkt uit nieuwe fossielen van de staart.

Al ruim honderd jaar geleden vonden wetenschappers fossiele resten van een apart soort dinosauriër. Het dier, dat tijdens het Krijt leefde, bezat lange uitsteeksels aan de ruggengraat, wat het de naam ‘spinosaurus’ opleverde. ... Pas in 2014 lukte het wetenschappers een redelijk onderbouwde reconstructie van het dier te maken. Deze week zijn de

resultaten van een opgraving van een spinosaurus gepubliceerd in het wetenschappelijke tijdschrift Nature. Hierbij is een groot deel van de staart gevonden aan de zuidoostelijke grens met Algerije.

Op basis van eerdere reconstructies gingen wetenschappers er al van uit dat de spinosaurus veel in het water zat, mogelijk om wadend door ondiepe gedeelten te jagen. De gevonden staart blijkt echt zeer lang en flexibel te zijn, vergelijkbaar met die van een krokodil. Dit suggereert dat het gaat om een dinosauriër die vooral in het water leefde en goed kon zwemmen. De spinosaurus kon vermoedelijk zestien tot achttien meter lang zijn” (René Franssen, [Spinosaurus was echte zwemmer](#)).

Reconstructie van het skelet van een Spinosaurus. Let op de lange uitsteeksels aan de ruggengraat.

[Het nieuwe onderzoek](#) laat zien dat de Spinosaurus een echt waterdier is, en vanwege zijn reusachtige omvang de koning van alle waterdieren ([Job 41:25 LXX](#)).

Een oud cilinderzegel laat de draak Leviathan zien die door twee gehoornde godheden wordt bestreden. Leviathan heeft hier zeven koppen (vergelijk Psalm 74:14). Vier van de koppen zijn dood en drie leven nog.

De zeven koppen zijn een latere, mythologische ontwikkeling uit de tijd dat de Leviathan alleen nog in de herinnering voortleefde.³ In het Bijbelboek Job heeft de echte Leviathan maar één kop. Opvallend is dat de Leviathan op het

³ Er moet rekening mee worden gehouden dat de Egyptische en Hettitische chronologie met ongeveer 490 jaar moet worden verschoven. Zie [Wanneer werden de Amarna-brieven geschreven en wie was farao Sisak?](#) Dit heeft ook consequenties voor de Fenicische en Kanaänitische chronologie.

cilinderzegel grote, verticale uitsteeksels op de rug heeft. Dit doet sterk denken aan de Spinosaurus, die dat ook heeft.

Op het zegel hiernaast zien we hetzelfde. Een gehoornde godheid bestrijdt daar in z'n eentje de Leviathan. In dit geval is een van zijn koppen dodelijk gewond (vergelijk Openbaring 13:3). De overige zes koppen leven nog. Ook hier heeft de Leviathan grote uitsteeksels op de rug, wat overeenkomt met de Spinosaurus.

In Jesaja 27:1 wordt gesproken over de Leviathan als de snel wegschietende slang, de kronkelende slang en de draak die in de zee is (Statenvertaling). Deze bewoordingen passen goed bij de Spinosaurus met zijn lange en flexibele staart, waarmee hij zich snel door het water kon bewegen.

Albert Welleweerd, 13 juni 2020